

מראי מקומות, שיעור מאת הג"ר דב זופניק שליט"א

מעילה טז. - אם מביאים אשם עבור מעשה המעילה או עבירת המעילה

1. **תוס' פסחים כו.**, וז"ל, "שאני היכל דלתוכו עשוי - פ"ה ואין הנאת צילו נאסרת שאין זה דרך הנאתו וא"ת והא לא כתיב אכילה ואפילו שלא כדרך הנאה יהא אסור וי"ל דמעילה ילפינן חטא חטא מתרומה ובתרומה כתיב אכילה והא דאסר בפי כל הצלמים (ע"ז מח): לישב תחת אשירה משום דאשירה לצל עשויה והיא דרך הנאה ועוד דגבי ע"ז לא כתיב אכילה:"

2. **שאגת אריה סי' ע"ו**, וז"ל, "ועוד קשה לי הא דאמר רבא פ"ג דשבועות שם (כד, ב) למאן דאית ליה איסור כולל אמר שבועה שלא אוכל תאנים וחזר ואמר שלא אוכל תאנים וענבים, מיגו דחייל אענבים חייל נמי אתאנים, ומקשה ליה מהא דיש אוכל אכילה אחת, ואי איתא משכחת לה חמש כגון שאמר שבועה שלא אוכל תמרים וחלב, מיגו דחיילא אתמרים חיילא נמי אחלב. ומאי קושיא דילמא לית ליה להאי תנא איסור כולל, והא דמחייב ליה משום טומאה ע"י כולל, משום דס"ל כר"ש דמסיק שם בספ"ה דכריתות אהא דמחייב ליה משום נותר אחלב, אע"ג דלית ליה איסור חל על איסור לא באיסור כולל ולא באיסור מוסיף, דבקדשים גלי רחמנא דאיסור חל על איסור, דתניא אשר לה' לרבות את האימורין, ואימורין קאי עליהו באיסור לאו, וחלב קאי עליהו באיסור כרת וקאתי איסור טומאה חייל עליה, תדע שכן הוא כו', אי אמרת בשלמא דאיסור יוה"כ אינו אלא כולל לחוד, אי"כ ע"כ סבירא לי' להאי תנא איסור כולל אף שלא במוקדשים, מדמחייב משום כולל איום הכיפורים, אלא אי אמרת דיוה"כ הוי איסור מוסיף אי"כ דילמא ס"ל להאי תנא כר' יוסי (יבמות לב, ב) דאית ליה איסור מוסיף ולית ליה איסור כולל:

וי"ל משום דאשם מעילות דחייב משום מן המוקדשים, נמי חייב עליו אף שלא כדרך אכילתו, משום דמעילה בין למ"ד הזיד במעילה בלאו בין למ"ד במיתה ילפינן לה מגזירה שוה חטא חטא מתרומה כדפירש"י בפרק כ"ש (פסחים לג, א). וכיון דלא כתיב אכילה בגופיה לוקין עליו אף שלא כדרך אכילתו, כדאמרין התם לענין בשר בחלב אע"ג דיליף לה מגז"ש דבשר בשדה טרפה דכתיבא גבי אכילה אפ"ה לוקין עליו אף שלא כדרך אכילתו, דמה"ט לא כתב רחמנא אכילה בגופי' לומר שלוקין עליו אף שלא כדרך אכילתו. והשתא אי"ש כיון דמחייב ליה משום מוקדשין שאסור שלא כדרך אכילתו, אי"כ לא הוי יוה"כ נגד איסור מוקדשים דקדים ליוה"כ אלא איסור כולל לבד, ולא איסור מוסיף, דמדמחייב עלי' משום איסור נותר ש"מ דאקדשי' ואקרבי' קודם יוה"כ מדנעשה כבר נותר, וש"מ דאית ליה איסור כולל אף שלא במוקדשין, והשתא פריך שפיר ואי איתא משכחת לה חמש כו'. וזה שלא כדעת התוס' בפי' כ"ש (פסחים כו, א) גבי שאני היכל דלתוכו עשוי. והא דאמרין התם (כריתות יד, א) אקדשי' מיגו דאיתוסף ביה איסור הנאה איתוסף ביי' לגבי חלב, ולא נקט גבי מוקדשין האי איסור מוסיף דשלא כדרך אכילתו, כיון דאידי ואידי איסור מוסיף הוא. חדא מתרי טעמי נקט:"

3. **רמב"ם פרק א' מהלכות מעילה הלכה ג'**, וז"ל, "כל המועל בזדון לוקה ומשלם מה שפגם מן הקדש בראשו ואזהרה של מעילה מזה שנאמר לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגוי' ונדריך מפי השמועה למדו שזו אזהרה לאוכל מבשר עולה הואיל וכולו לשם והוא הדין לשאר כל קדש שהוא להשם לבדו בין מקדשי המזבח בין מקדשי בדק הבית אם נהנה בהן שוה פרוטה לוקה מעל בשגגה משלם מה שנהנה ותוספת חומש ומביא איל בשני סלעים ומקריבו אשם ומתכפר לו וזהו הנקרא אשם מעילות שנאמר וחסאה בשגגה מקדשי ה' והביא את אשמו וגוי' ואת אשר חטא מן

הקודש ישלם ואת חמישיתו וגו' ושילום הקרן בתוספת חומש עם הבאת הקרבן מצות עשה:”

4. מנחת חינוך קכ”ז אות כ”ו, וז”ל, ”ואם היה מומר למעול בהקדש במזיד ושגג, אם חייב קרבן, דגבי חטאת כתבתי לעיל [מצוה קכ”א אות ד'] דאין מקבלין או מטעם מומר או מטעם דאינו שב מידיעתו, עיין ר”מ פ”ג ממעשה הקרבנות ה”ד ובפ”ג משגגות ה”ז וכבר הארכתי לעיל [שם], נראה דאשם מקבלין, דהפסוקים שנלמדים דינים הללו בחולין ה’ ע”ב ובהוריות י”א ע”א הם רק גבי חטאת, עיי”ש. א”כ שם גזירת הכתוב הוא ולא באשם, וכן נראה מדברי הר”מ דלא כתב דין זה רק בחטאת:”